

Actie tegen reactie!

*Tegen den moord op de
arbeiders in Spanje enz.*

*Oproep tot internationale
Solidariteit.*

J. Giesen

Secretaris J.A.M.B.

Uitgave van het COMITE VAN ACTIE TEGEN WITTE
TERREUR, samengesteld door samenwerkende revolutionaire
landelijke organisaties.

Deze brochure te bestellen bij het administratie-
adres: J. GIESEN, Heerenweg 14, UTRECHT

(Roep uw afdeeling samen en leest
daar deze brochure duidelijk voor!)

Tegen de terreur in Spanje enz.

In April 1920 werd de Nederlandsche arbeidersbeweging in kennis gesteld van de onderdrukking die sinds een half jaar begonnen was uitgeoefend te worden op de beste en meest intelligente arbeiders in Spanje. In een enkele stadsbevolking, in Barcelona, werden meer dan 15000 kameraden gevangen gehouden in kazernen, in booten, in allerlei lokalen, omdat de politie geen raad meer wist hen te bergen in de gewone gevangenis van den staat.

Een regiment soldaten in Zaragoza kwam in opstand, men fusilleerde 10 mannen en de beweging van het regiment viel ineen.

In hetzelfde voorjaar van 1920 ontving de Nederlandsche arbeidersbeweging reeds brieven — die tevens gepubliceerd werden — van een inhoud als b.v. deze: „'t Is mogelijk dat deze de laatste is, die ik u uit Spanje kan schrijven, want ik zal naar Marocco worden gezonden voor den tijd van 3 jaren. De kameraden van de redactie zijn gearresteerd en ook ons blad is ingehouden door de politie. Hier in Spanje wordt de toestand met den dag afschuwelijker, den eenen dag dooden de autoriteiten onze kameraden, den anderen dag vervolgen ze ons als honden en telkens hebben massa-gevangennemingen plaats.”

Toen de Nederlandsche arbeidersbeweging oproepen deed voor het Internationaal Anti-Militaristisch Congres, werd de brief der delegatie die vanuit Spanje komen zou, onderbroken door een mededeeling als volgt: „daar de kameraad die bezig was u te schrijven intusschen vermoord is, zet ik zijn antwoord voort” en deze brief werd weer gevolgd door een andere, even kortaf maar veelzeggend beginnende: „daar de kameraad die bezig was met u te correspondeeren, intusschen gevangen genomen is, zet ik zijn werk voort” zoodat tenslotte alleen langs omwegen brieven ons bereikten met mededeelingen als deze: „Wij verzoeken u te publiceeren wat men onzen kameraad *Menacho* en *Flor* en *Bravo* heeft aangedaan. Zij waren gevangen, maar om ze te kunnen vermoorden, heeft de politie gezegd dat zij ontsnappen wilden. Deze cynische verklaring van de politie, al te wel bekend, is ook in praktijk gebracht om tal van syndicalistische kameraden te vermoorden. De politie verbergt zelf niet, dat zij het is, die hen vermoordt.”

2 Maart '21: „De gendarmerie gaat door, midden op straat talrijke strijders van de algemeene confederatie van den arbeid te vermoorden. Wij hebben bijna geen intelligente kameraden meer, want de meesten zijn in de gevangenis . . . . Sinds de terechtstelling van *Dato* zijn alle verbindingswegen geheel en al afgesloten door de politie: elken dag worden meer dan 200 personen gevangen genomen om te zien daartusschen degenen te vinden die *Dato* hebben gedood.”

11 Maart '21. „Minstens een twaalfstal goede strijders zijn zoo juist gevallen door de aanslagen der politie: *Ricardo Novel*, een leerjongen, *Hernandez* behanger, *Canals* en *Cortes Cabré*, metselaars. De twee laatsten stierven onder den kreet van: „leve de sociale revolutie”. Na elken moord gaat de politie de huizen der vermoorden onderzoeken en rooft óók nog hun eer door zoogenaamd bij hen gestolen voorwerpen te vinden. Bij den penningmeester van de meubelmakers te Barcelona, *Miguel Sampol* vond de politie zoogenaamd 12 bommen, revolvers, patronen enz. terwijl, zoo zegt het bericht, de politie moest begrijpen dat dergelijke dingen zich nooit bij een strijder die op den voorgrond treedt kunnen bevinden.

Op het Intern. Antimil. Congres is een vurig protest opgegaan van de Nederlandsche Arbeidersbeweging en werd zelfs op verzoek der Spaansche kameraden, mondeling overgebracht door de Fransche, in beginsel de boycot aangenomen van spaansche producten, doch feitelijk had dit weinig practischen weerklank.

De Spanjaarden waren overigens de Nederlandsche kameraden nog dankbaar genoeg voor dit zwak bewijs van mééleven en wij ontvingen brieven die bewezen dat onze poging in de *Confederation General del Trabajo* gewaardeerd werd.

Een zeer klein gedeelte van het Fransche proletariaat hield geldinzamelingen voor de vervolgdén, maar dit alles was een druppel bijstand in een zee van ellende.

In April '21 meldde het *Comité voor anarchistische betrekkingen* van uit *Barcelona* dat ten eerste ook weder de laatste briefschijver was gevangen genomen, dat vervolgens 25 anarchisten en 500 syndicalisten gevangen genomen waren en dat verzocht werd maar niet meer te schrijven, omdat elke mededeeling van over de Pyreneeën, den dood kon beteekenen voor een kameraad.

22 April mocht de „*Libertaire*” uit Parijs met volle recht aan het Europeesche proletariaat vragen: „hoe is het? is het *onmacht* of *lafheid* dat je de Spaansche kameraden, die *meest* gemartelden van gansch Europa niet te hulp komt!”

In Mei '21 werd bericht ontvangen van het *sindicato unico de trabajadores de Bilbao* (de vereenigde werkers van Bilbao) dat zij weliswaar geen stuiver meer over hadden om kameraden in andere landen te steunen, dat echter vluchtelingen uit andere landen in hun schuilplaatsen toch met open armen zouden ontvangen worden. Dat men echter weten moest dat de vervolgingen onverzwakt

doorgingen en o.a. het neerschieten van gevangenen die zoogenaamd „ontvluchten” wilden, teugelloos doorging.

15 Juni werd de Nederlandsche arbeidersbeweging wederom publiek in kennis gesteld vanuit Madrid van feiten als de volgende:

„Onder voorwendsel van een plaats te zoeken in de gevangnissen, worden gevangenen, met ketenen gebonden tusschen twee bereiden stukken politie, van het eene eind naar het andere van dit uitgestrekte schiereiland voortgetrokken. Er bestaat een wet die uitsluitend gemaakt is om burgers, die den moed hebben het militarisme te critiseeren, door militaire rechters te doen straffen. De conservatieve dienaren van den troon zijn bezitters en uitdeelaars van allerlei bevoorrechte posities; zij distribueeren het gestolen goed in hoofdzaak aan degenen die de arbeiders verraden en uitleveren”.

17 Juni '21 werd bericht ontvangen dat *Pestana* van de *Solidaridad Obrera* (Arbeiderssolidariteit), een der beste sprekers en schrijvers van Spanje als gijzelaar gevangen was in de cachotten van het noodlottige fort „Montjuich”.

1 Juli '21 berichtte de „*Vie Ouvrière* (Arbeidersleven) dat *Boal*, secretaris van de Spaansche syndicalisten, *Feliu*, hun penningmeester, en *Domingues* vermoord waren. Hun vermoording geschiedde op bijzonder lage wijze. Want zoogenaamd „vrijgelaten” uit de gevangenis in den vroege morgen, zoodat de regeering kan zeggen dat zij, evenals Pilatus, haar handen waschte in onschuld, werden zij achtervolgd en geslagen door 10 politieagenten en daarna ieder afzonderlijk in een verlaten straat afgemaakt.

8 Juli '21 een bericht uit Valladolid dat het afschuwlijkste uitdenksel der Spaansche reactie thans is, om de revolutionairen te laten vermoorden door omgekochte proletariërs uit een regeeringsgetrouwe vakvereeniging „het gele syndicaat”, aldus den schijn wekkend, alsof de onderlinge moord slechts van de arbeiders en proletariërs zelf uitging en niet in hoofdzaak werd bewerkstelligd door regeering, kapitalisten en militaristen.

15 Juli 1921 een nieuwe kreet om hulp uit Spanje, toen o.a. *Francisco Jordan*, de vorige secretaris van de landelijke federatie van werkers in Spanje werd vermoord. Vermoord midden op straat.

29 Juli 1921 wordt ons toegeroepen: „Wat zullen we toch gaan doen om hen te redden? Ik herinner aan de ontroerende campagne van 1896 bij de misdaad van Montjuich. Thans stroomt het arbeidersbloed op die zelfde plaatsen in stroomen: is het waar dat de verdedigers van het proletariaat gestorven zijn en het proletariaat zelf niet meer in staat tot eigen iniatief?”

28 Aug. 1921 haalt de *Libertaire* als een doorslaand bewijs van den blijvenden wil-tot-reactie in Spanje aan dat *Maura* en *la Cierva* weer in 't ministerie zijn gekomen, zij die in 1909 *Francisco Ferrer*, *Garcia* en andere revolutionaire strijders deden ombrengen.

2 Sept. '21 wordt *Juan Alemany*, een kellner, vermoord, midden in zijn werk, „alleen omdat hij afgevaardigde had durven zijn van zijn vakvereeniging; zijn neef, een kok, wordt eveneens vermoord.

Een aanslag wordt gepleegd tegen *José Clarament* een glasblazer. Deze allen vermoord door het regeeringsgetrouwe „gele syndicaat“, dat juist huichelachtig officieel „het vrije syndicaat“ heet. *Francisco Montes* word zelfs door georganiseerden uit deze regeerings-vak-vereeniging gedood, omdat hij zich niet hierin organiseeren wil. *Antonio Barcamon* alleen reeds omdat hij behoord had tot een revolutionaire vakvereeniging werd met messen gestoken door georganiseerden uit het regeerings-syndicaat.

José Gener en een groot aantal anderen zijn veroordeeld van 4 tot 10 jaar gevangenisstraf wegens belediging van de militaire macht. De advocaat *Lastra*, die een syndicalist durfde verdedigen, werd aangevallen in zijn woning. Een aanslag werd eveneens gepleegd op de advocaten *Ulled* en *Guerra del Río*.

In Zarragossa gevangennemingen van kameraden wegens het verspreiden van antimilitaristische lectuur. Op vele plaatsen, zoo-wat overal, hebben nochtans opstanden plaats, stakingsbewegingen tegen het zenden van troepen naar Marocco.

7 September '21 spreekt een *Rosta*-telegram van

de antimilitaristische algemeene staking

te Bilbao, waarbij het stakingscomité in zijn geheel werd gevangen genomen.

9 Sept. '21 bericht van den moord op den propagandist *Ramon Archs*, wiens tanden uitgebroken, wiens gelaatsbeenderen verbrijzeld, wiens armen en beenen met tangen gegrepen, wiens hoofd door een speciaal marteltuig ineengedrukt werd tot de schedel sprong en de harsenen werden vermorzeld. Dit alles door agenten van politie.

Eveneens *Vandellos*, uitsluitend vanwege zijn actief syndicalisme, wiens oogen werden gespleten en die zóó mishandeld werd dat de gendarmen tenslotte zelf met het lijk geen raad wisten en dit op de spoorbaan wierpen, waar het echter werd gevonden vóór de trein de sporen der misdaad had te niet gedaan.

De Nederlandsche arbeidersbeweging weet dit o.a. door de brochure „Alarm tegen den moord“ die in September '21 in tienduizenden exemplaren verspreid is.

16 September '21 werd bijzonder in de berichten, die nu van alle kanten aanstroomden, naar voren gebracht dat een groot aantal vrouwen mede worden geslachtofferd. Hieronder meerdere van nog geen 17 jaren. Tevens bericht van den moord op *Felipe Vincente Gonzales*. Van de levenslange gevangenisstraf van o.a. *Rosario Segarra Traver*, een vrouw, en van *Juan Elias* en *Juan Bautista Acher*. Tot 12 jaar gevangenis: *Fernando Sanchez*. Tot 8 jaar: *Josefa Crespo*, een vrouw. Te Madrid, Bilbao enz.,

duizenden kameraden eveneens gearresteerd.

Let op: dit bericht is niet van April 1920 maar van 16 September 1921.

22 September '21 een oproep zelfs in de *Humanité* om zich toch eindelijk hier massaal tegen te gaan keeren.

11 October '21 een nieuwe oproep in „*der Syndikalist*” onder teekend door *Andres Nin*, die thans ook is gevangen.

28 October 1921 de laatste wanhoopskreet van de Spanjaarden, o.a. opgenomen voluit in meerdere Nederlandsche arbeidersbladen, eindigend met deze woorden:

„Kameraden van Europa, kameraden van de heele wereld, helpt ons!... Men vermoordt ons. Men wil ons uitroeien. Wij hebben recht te rekenen op u. Gij hebt den plicht ons te helpen.

Wij hopen dat gij niet een gansch legioen van kamereraden zult laten omkomen,

dat besloten is tot alles, alvorens zich te onderwerpen aan den wil der tyrannen. In een laatste en brandende wanhoopskreet roepen wij tot u: „*Laat ons niet sterven, helpt ons!*”

28 November '21 het bericht, hoe men op dit eigen oogenblik de hand weer geslagen heeft aan *Andres Nin*, beschuldigd van den moord op *Dato*, hoewel de ter dood bringer van *Dato*, met naam en toenaam bekend, in Rusland is en daar leeft onder het asylrecht.

De Duitsche politie heeft nochtans *Louis Nicola Fort* en *Lucia Fougain Concepcion* gearresteerd en wil de miljoenen peseta's „verdienen” die de Spaansche moordenaarsregering voor de uitlevering heeft uitgeloofd.

Andres Nin, tevens gearresteerd, is een der laatste bekende actieve spaansche arbeiders, wiens hoofd nog op den romp zit, hoewel hij reeds eenmaal ontkomen is aan een aanslag waarbij 20 revolverschoten op hem werden afgevuurd en waarbij zijn begeleider werd gedood.

Als de Spaansche bourgeoisbladen thans, in December '21, over de syndicalisten spreken, dan doen zij dat in termen als deze: „de politie heeft een syndicalistisch nest ontdekt, waar kappers bedienden hun contributie betalen. Drie syndicalisten werden gearresteerd” enz. Tegen 4 syndicalisten in Sevilla is weer de doodstraf geëischt.

Genoeg.

Nederlandsche arbeiders, wij weten waarheen thans onze energie zich moet wenden.

Met de terreur in Amerika — waar o.a. ook de kameraden *Sacco* en *Vanzetti* op het punt stonden op den 1sten November vermoord te worden op den electrischen stoel, zijn wij, — tezamen met het fransche, het engelsche, het amerikaansche proletariaat — begonnen ons te bemoeien. Ons werk heeft dit resultaat althans mede bewerkstelligd, dat hun proces herzien wordt en er veel kans is op hun behoud.

De Hongaarsche, de Joego-Slavische, men mag ook wel spreken van de Duische en van de Fransche terreur heeft onze aandacht. De nachtelijke verdrinkingen onder 't Horthy systeem, de Noske-jaren in Duitschland, die kunnen betiteld worden als even zoo vele jaren moord, de wetten tegen de anti-militaristen in Joego-Slavië, waarover het parlement niet eens mocht beraadslagen, de gevangennemingen van heele partijen, bij de 14.000 man tegelijk ¹⁾, de Marokkaansch-fransche gevangenkampen voor 30.000 deserteurs te zamen, het heeft alles onze zorg.

Spanje echter schijnt op een of andere wijze ver achteraan te komen in ons bewustzijn. Toch moest het lijden, hier in Nederland vanwege Filips onder Alva en de inquisitie ondervonden, voldoende nawerken, om ons ook thans door deze herleving der middeleeuwsche folteringen sterker te doen meelijden met onze spaansche medearbeiders, nog zuchtend onder dezelfde roomsche moraal, die nooit anders dan de vernietiging der vrijheid bedoeld heeft.

Kameraden in Nederland, aan u is het antwoord: het helpt niet al zouden wij, van wie deze noodkreet uitgaat, onze keel kapot schreeuwen, indien gij niet met uw duizenden en tienduizenden antwoordt.

Wij begrijpen dat het waarschijnlijk de overmaat is van de ramp die hier doet aarzelen. Wat moet ik, als enkeling, denkt een ieder met schrik, tegen deze opgestapelde terreur? Terreur in Noord-Amerika, terreur in Zuid-Amerika ²⁾, terreur in Spanje, terreur in Hongarije, terreur in alle hoeken van Europa, terreur tot in Berlijn, die Gumbel een brochure deed schrijven: „2 jaren moord“, Parijs en tot in het hart der wereldsteden. Maar samen,

¹⁾ In de intern. mededeelingen van het I.A.M.B. van Aug. '21 staat:

„Sinds een jaar onderdrukt de Joego-Slavische regeering de communistische en syndicalistische bewegingen gewelddadig. Alle wettelijk leven van organisatie is onderdrukt. De revolutionaire pers, de bibliotheken, de volkshuizen enz. werden in beslag genomen en gesloten. De organisaties werden buiten de wet gesloten. Meer dan 14000 personen werden gearresteerd. Verschillende personen ondergingen de marteling van den schoorsteen: hooi wordt aangestoken in den schoorsteen en het hoofd van het slachtoffer wiens beenen omhoog getrokken zijn, wordt gehouden boven den rook van het vuur. Om de politie zulk vreeselijk beulwerk te laten doen, betaalt de overheid hun zeer hoge loonen. Er is een onbegrensde crediet voor politie en spionnen. In het parlement is er een wet doorgekomen tegen alle anarchistische, anti-militaristische, communistische en syndicalistische actie en propaganda. Staking, sabotage, gewelddadige zoo wel als geweldloze weerstand wordt streng gestraft. Discussie omtrent deze wet in het parlement was niet geoorloofd.“

²⁾ In de intern. mededeelingen van het I.A.M.B. van Aug. '21 staat:

Een makker uit Rio de Janeiro informeerde ons omtrent de vervolgingen in Brazilië in het begin van 1921. Duizenden vrije socialistten werden gevangen gezet. Een zestigtal Portugeesche, Spaansche en Italiaansche vrije socialistten werden verbannen. Verschillende bladen werden stop gezet. Vooral vrij denkende schrijvers (Pereira, Luz, Oticia, Leuenroth, De Carvalho) werden in walgelijke gevangenissholen gestopt. Het Braziliaansche parlement heeft een wet aangenomen, waardoor men tracht alle publieke vrijheid van gedachte onmogelijk te maken. Van onze zijde werd het protest tegen dezen terugkeer van de inquisitie ondersteund en internationaal gepubliceerd. Fransche kameraden gaven het wachwoord: „Geen verhuizing naar Brazilië“.

vereenigd, onze zedelijke wil en onze economische krachten ver-
eenigd, *dat* vormt toch nog wel een macht! Of zijn we zóó
verslapt? Hebben wij ons zóó laten demoraliseeren door oorlog
en onderlinge menschenhaat, door partijstrijd en getwist, dat onze
blik niet meer het wereldgebeuren kan omvatten? Laat ons *dit*
niet van onszelf gelooven, arbeiders! Laat ons opwaken uit de
verstijving die doodelijk ons tracht te omknellen en ons opmaken tot
de wereldtaak. Laat de heerschende terreur het uiterste zijn tot
welke de reactie ons heeft teruggedrongen en zeg van heden af:
Nu is het genoeg. Nu is de nacht voorbij: de morgenschemering
der wereldrevolutie zet zich door.

Laat het waar zijn, dat deze uiterste nood tenminste ons allen
vereenigt. Laat ons beginnen *tenminste*, om in de vergaderingen
de belangstelling te wekken van wat men noemt „het groote
publiek”, van de in zooveel stukken gescheurde „massa”, voor de
ergste gebeurtenissen rondom ons. Het kleine wijke voor hetmeerdere.

Aan den **nood in Rusland** wordt tegemoetgekomen, hoe zwak
dan nog ook. Dit zette men door.

De **werkeloosheid** op te heffen, de **Drentsche veenarbeiders**,
de **stakers** te helpen binnen de eigen enge nationale grenzen,
dit is zóó nabij, dat we niet *kunnen* nalaten er aan te werken.

Welaan dat ons hart zich uitzette tot een wereldhart. Het is
niet alleen een kwestie van gevoel, het is in laatste instantie zelfs
een kwestie van welbegrepen eigen belang.

Want van tweeën één: of *wij* verdringen de reactie of de reactie
verdringt ons.

De keuze is niet moeilijk. Laat ons werken voor „brood en vrijheid”!

Namens het comité van actie tegen witte terreur,
JOS. GIESEN, Heerenweg 14, Utrecht.

P.S. Opgemerkt zij, dat uit zeer goede bron, van menschen
n.l. die jarenlang in Spanje woonden en daar gevangen zaten, ons
is medegedeeld, dat de Spaansche regeering als een der meest
bekrompen en laffe regeeringen wel degelijk benauwd is voor een
internationale actie, ook al begint die met moties en brieven. Zij
weet dat publiciteit altijd het ergste is, wat de misdaad te vreezen
heeft. Daarom raden wij u, hoezeer dit ook slechts een *begin* vormt
van een grootere internationale actie: zend moties in aan de
Spaansche regeering, al is het ook in 't Hollandsch (regeeringen
hebben tolken genoeg!) en zend een copie daarvan aan de fransche
bladen die de schakel zijn tusschen ons en Spanje, zooals de
Libertaire, boulevard de Belleville 69, Paris; de Vie Ouvrière, enz.

Ook deze kunnen in 't hollandsch gesteld zijn, indien de woorden
protest, terreur, Spanje, revolutie maar duidelijk genoeg uitkomen.
Indien gij dan bovendien in de Nederlandsche pers melding maakt
van het zenden dezer protesten, kan er een wisselwerking ontstaan,
die mede één der oorzaken is van een zóódanige internationale
actie, dat de terreur tenslotte omslaat in wereldrevolutie.